

V L A A M S P A R L E M E N T



Zitting 1999-2000

2 december 1999

ONTWERP VAN DECREET

houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2000

VERSLAG

**namens de Commissie voor Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Ambtenarenzaken
uitgebracht door de heer Sven Gatz**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Norbert De Batselier.

Vaste leden :

de heer Ludwig Caluwé, mevrouw Brigitte Grouwels, de heren John Taylor, Mark Van der Poorten ;

de heren André Denys, Marc van den Abeelen, Francis Vermeiren, Paul Wille ;

mevrouw Hilde De Lobel, de heren Joris Van Hauthem, Karim Van Overmeire ;

de heren Norbert De Batselier, Leo Peeters ;

de heer Dirk Holemans ;

de heer Sven Gatz.

Plaatsvervangers :

de heer Luc Van den Brande, mevrouw Mieke Van Hecke, de heer Eric Van Rompuy, mevrouw Maria Tyberghien-Vandenbussche ;

de heren Louis Bril, Frans De Cock, Karel De Gucht, Gilbert Van Baelen ;

de heren Felix Strackx, Luk Van Nieuwenhuysen, Miel Verrijken ;

de heren Gilbert Bossuyt, Dany Vandenbossche ;

de heer Jos Geysels ;

de heer Etienne Van Vaerenbergh.

Zie :

94 (1999-2000)

– Nr. 1: Ontwerp

– Nr. 2 : Verslag van het Rekenhof

– Nrs. 3 tot 5 : Amendementen

– Nr. 6 : Verslag namens de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting

– Nr. 7 : Verslag namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Huisvesting en Stedelijk Beleid

– Nr. 8 : Verslag namens de Commissie voor Cultuur, Media en Sport

– Nr. 9 : Verslag namens de Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Ambtenarenzaken besprak op 23 november 1999 Hoofdstuk V, DAB Catering van het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2000.

1. Toelichting door de minister

In artikel 35 van het programmadecreet wordt een DAB Catering opgericht. Volgens de heer Johan Sauwens, Vlaams minister van Binnenlandse Angelegenheden, Ambtenarenzaken en Sport is het de bedoeling om tot een soepeler en meer autonoom beheer van de financiële en personele middelen van de van de afdeling Catering te komen. Het geeft ook een beter inzicht in de kosten- en prijsstructuur. Via deze weg wil men ook komen tot een eenvormiger aanbod zowel wat de koffiebedeling als wat de maaltijden betreft. Er is tegemoetgekomen aan de opmerking van het Rekenhof (*Parl. St. Vl. Parl.*, 1999-2000, nr. 94/2, 3). Het Rekenhof suggereerde artikel 35 aan te vullen met een bepaling die luidt als volgt : "De Vlaamse regering bepaalt de organieke regels die van toepassing zijn op het financieel en materieel beheer van de dienst met afzonderlijk beheer CATERING". De Vlaamse regering diende een overeenstemmend amendement in (*Parl. St. Vl. Parl.*, 1999-2000, nr.94/4, amendement nr. 4).

Het voorgestelde artikel 35 zal geen enkele financiële weerslag hebben. Er worden enkel een aantal bestaande kredieten gegroepeerd. Het zal ook de kans bieden om de inkomsten efficiënter aan te wenden om het aanbod te verbeteren. Bovendien is er bij een dienst met afzonderlijk beheer een overdracht van de kredieten naar het volgende werkjaar mogelijk.

2. Bespreking

De heer André Denys stelt dat men door het oprichten van een DAB weer in de schemerzone komt van de eigenlijke opdrachten van de overheid, terwijl het debat over de kerntaken nog niet gehouden werd. De minister-president, de heer Patrick Dewael, heeft bij de begrotingsbesprekingen in de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting aangekondigd dat dit in zijn beleidsnota aan bod zal komen. Het lijkt de heer André

Denys dan ook aangewezen, in afwachting van de resultaten van het komende debat, de oprichting van de DAB Catering uit te stellen. De VLD-fractie heeft daarom een amendement voorbereid. Het amendement sterkt ertoe het artikel 35 te schrappen en de catering van de administratie volledig uit te besteden.

De heer Norbert De Batselier wijst erop dat het voorgestelde artikel 35 niet handelt over een nieuwe taak maar enkel een vorm van interne reorganisatie tot stand wil brengen. Hieraan wordt in het ontwerp een decretale basis gegeven.

De in het regeerakkoord aangekondigde discussie of binnen de overheid de taak van catering of schoonmaak dient te worden gedaan, moet volgens de heer André Denys nog gehouden worden. Zelfs al betreft het geen nieuwe taak, dan nog wordt er door het programmadecreet een nieuwe structuur ingevoerd.

De heer Johan Sauwens heeft de indruk dat men een aantal onderwerpen verwacht. Enerzijds is er de belangrijke discussie, die nog moet worden gehouden, over de kerntaken van de overheid. Anderzijds is er een voortdurende zoektocht naar meer efficiëntie. Met de oprichting van de DAB Catering komt er meer transparantie en krijgt men een beter inzicht in de kostenstructuur. Een dienst met afzonderlijk beheer is bovendien de juridische vorm die binnen een administratie het minst zelfstandiging geeft. Vroeger had men drietal kredieten nl. basisallocatie 11.03 (103 miljoen frank), basisallocatie 12.01 (50,5 miljoen frank) en basisallocatie 74.01 (5 miljoen frank). Deze kredieten worden vanaf het begrotingsjaar 2000 gegroepeerd onder basisallocatie 41.09 (166,8 miljoen frank).

Deze kredieten zijn bestemd voor de uitbating van de restaurants en cafetaria's in eigen beheer. Naast de loonlast van het restaurant- en cafetariapersoneel, wordt ook de aankoop van producten en investeringen opgenomen in de begroting van de DAB Catering. Naast het eigen restaurant zijn er ook uitbestede resto's. Ook deze worden beheerd door de DAB. Er is echter nog geen keuze gemaakt of men dit in de toekomst al dan niet zelf gaat blijven doen. De DAB Catering regelt ook de financiële tussenkomsten in de maaltijden van ambtenaren die de maaltijd gebruiken in andere instellingen, zoals het Ministerie van Financiën. De DAB Catering staat ook in voor het beheer van de automaten en de koffiecorners. Er wordt naar gestreefd om iedereen hetzelfde aanbod te verstrekken. De prijs van een middagmaal bedraagt op sommige

plaatsen 85 frank, op andere plaatsen 50 of 120 frank. Ook hier dient men een overzicht te houden.

De oprichting van de DAB heeft ook de bedoeling de kosten te controleren. Er zijn drie kostensoorten :

- de personeelskosten van het eigen restaurant- en cafetariapersoneel ;
- de investeringen ;
- de werkingskosten noodzakelijk voor het aanbieden van gratis koffie, het betalen van de tussenkomsten voor maaltijden, de vergoedingen voor de uitbestede resto, de aankoop van producten en materialen voor de restaurants en cafetaria's.

De belangrijkste operationele doelstelling zijn om :

- aan alle personeelsleden van het ministerie alsook de bezoekers de mogelijkheid te bieden tegen een sociale respectievelijk redelijke prijs een kwalitatief goede lunch te gebruiken ;
- op vraag van het personeel de mogelijkheid te bieden om een beroep te kunnen doen op een flexibele kwalitatief hoogstaande service à la carte, tegen een redelijke prijs ;
- op vraag van de departementen in bepaalde kantoorgebouwen dranken en tussendoortjes ter beschikking te stellen van het personeel tegen een redelijke prijs.

Daarvoor zijn voor personeelskosten in 102 miljoen frank, voor werkingskosten in 121,8 miljoen frank en voor investeringen in 5 miljoen frank voorzien. De eigen inkomsten bedragen 52 miljoen frank en de overdracht bedraagt 10 miljoen frank.

Het is dankzij de oprichting van de DAB Catering dat men een beter inzicht krijgt in de kostenstructuur van het aanbod, die toelaten stappen te zetten in meer of minder uitbesteding van diensten. Het oprichten van een dienst met afzonderlijk beheer is enkel een technisch-juridische manier om een aantal zaken samen te brengen. Het laat ook toe om een eigen beleid te voeren met de eigen ontvangsten.

De heer André Denys verzet zich niet tegen een gelijke behandeling van ambtenaren. Hij is echter wel verwonderd over het feit dat men, om een inzicht te krijgen in de kostenstructuur, een dienst met afzonderlijk beheer moet oprichten. Een goed

opgemaakte begroting moet daar ook een voldoende inzicht in kunnen geven. Hij herinnert zich ook geen enkele opmerking van het Rekenhof die er voor zou pleiten een dienst met afzonderlijk beheer op te richten om inzicht te krijgen in de kostenstructuur.

De heer John Taylor vindt het tevens verwonderlijk dat een dienst met afzonderlijk beheer opgericht wordt om een grotere transparantie te krijgen. Een begroting moet normaal voldoende transparant zijn. Hij is er voorstander van dat men eerst het debat over de kerntaken van de volledige Vlaamse overheid met inbegrip van de Vlaamse administratie, de VOI's, de DAB's en de private instellingen voert. Naargelang het nodig is, moeten dan een aantal structuren worden opgericht. Er dienen volgens hem een aantal randvoorwaarden te worden vastgesteld waarbinnen men kan beslissen of de oprichting van een bepaalde structuur al dan niet aangewezen is. Hij vraagt zich bovendien af wat de begrotingstechnische voordelen zijn van een dienst met afzonderlijk beheer ten opzichte van het bestaande. Het Rekenhof heeft in het verleden reeds pleidooien gehouden voor het voorzichtig omgaan met de techniek van het oprichten van diensten met afzonderlijk beheer. Het is volgens hem voorbarig nu reeds over te gaan tot de oprichting van een dienst met afzonderlijk beheer.

Een ander onderwerp dat de heer John Taylor onder de aandacht wil brengen is het voorstel van federaal minister Luc Van den Bossche om het algemene principes-besluit (APKB) te wijzigen. De heer John Taylor veronderstelt dat men het APKB wil vereenvoudigen en dat men zelf zijn selectie- en recruteringsbeleid kan organiseren voor statutaire ambtenaren. Dit zal dus een impact hebben op het selectiecentrum van de overheid, Scope. Hij zou graag inzicht krijgen in het overleg tussen de gemeenschappen en gewesten over het APKB en de gevolgen hiervan voor de Vlaamse administratie.

In het regeerakkoord is ingeschreven dat de mobiliteit tussen de verschillende overheden moet worden gerealiseerd. De heer John Taylor vindt dit een goed initiatief omdat dit kan leiden tot een betere kwaliteit van de dienstverlening en een grotere motivatie van de ambtenaren. Hij zou willen vernemen wat hiervan tijdens deze legislatuur zal worden gerealiseerd.

Tot slot stelt hij vast dat er een zekere schaarste is op de arbeidsmarkt. Ondervindt de Vlaamse overheid hier reeds gevolgen van en houdt men er re-

kening mee in het wervingsbeleid van de Vlaamse overheid ?

De heer Norbert De Batselier verwijst voor de mobiliteit tussen overheden naar het begrotingsdebat van 16 november 1999, waar dit onderwerp reeds werd besproken, samen met de maatregelen inzake de herverdeling van arbeid. De minister verklaarde toen dat de mobiliteit stapsgewijze zal worden gerealiseerd. De spreker is zelf van oordeel dat al de verschillende tewerkstellingsmaatregelen zoals loopbaanonderbreking voor al de personeelscategorieën moeten gelden, ook voor leidinggevenden. De vorige minister van ambtenaren zaken ging hiermee niet akkoord. Een van de voornaamste overwegingen om dergelijke maatregelen toch algemeen toe te passen heeft onder meer betrekking op het bevorderen van het emancipatiebeleid. Ook in het buitenland en de privé-sector kunnen momenteel leidinggevenden deeltijds werken. De Vlaamse overheid kan hier dus niet achterblijven.

Wat het APKB betreft, vindt de heer Norbert De Batselier dat het belangrijk is dat men in de besprekingen in de Costa een eisenpakket zou meedelen van wat er voor Vlaanderen in het APKB moet opgenomen blijven. Het is duidelijk dat de federale minister het APKB wil afslanken. Voor de Franstaligen lijkt dit niet het geval te zijn. Zij zijn voorstander van een uitgebreid besluit. Deze discussie zal zeker ook nog aan bod komen bij de bespreking van de beleidsnota's. Hij pleit ervoor om de discussie te voeren vanuit de invalshoek hoe functioneert een overheid het beste en niet vanuit een ideologische invalshoek.

De heer Dirk Holemans vindt een debat over de kerntaken van de overheid bijzonder zinvol. Hij begrijpt echter de heer André Denys niet goed wanneer deze stelt dat men nog geen keuzes mag maken in afwachting van de conclusies van het debat, terwijl hij gelijktijdig voorstelt de volledige catering onmiddellijk uit te besteden. Volgens de heer Dirk Holemans houdt dit juist wel een keuze in.

De heer André Denys antwoordt hierop dat het inderdaad beter met zijn bedoeling zou overeenstemmen indien enkel werd voorgesteld artikel 35 te schrappen.

De heer Francis Vermeiren stelt dat uit de besprekingen in de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting bleek dat de discussie over de kerntaken zo vlug mogelijk dient te worden gevoerd. Het leveren van een zo goed mogelijke ser-

vice leek daarbij voor de meeste sprekers het uitgangspunt te zijn.

De minister deelt mee dat er een formeel advies van de Vlaamse regering bestaat over de voorgestelde wijzigingen aan het APKB. Dit advies zal aan de leden van de commissie worden meegegeeld. Het advies is gunstig maar de Vlaamse regering vraagt ook op andere punten inzake het personeelsbeleid, wijzigingen. Zo bijvoorbeeld de vrijheid om een eigen assertief wervingsbeleid te kunnen voeren. Het standpunt in Wallonië over het APKB is niet alleen een principiële discussie over het blijven bestaan en het beschermen van een federaal openbaar ambt. Men vreest er ook dat men door het wegvallen van de waarborgen van het APKB het volledige personeelsbeleid zal verpolitiseren. In Vlaanderen werden reeds voldoende maatregelen genomen om een objectief personeelsbeleid te garanderen. Deze zijn er echter niet gekomen door het APKB. Knelpunt blijft echter het VWS, waar er nog steeds zeer lange wachttijden zijn. De aanwerving van statutairen zonder VWS kan echter enkel door wijziging van de bijzondere wet van 8 augustus 1980. Scope zal in principe op 7 december a.s. geïnstalleerd worden. De opdracht, zoals omschreven in het decreet, zal verder worden gezet.

De mobiliteit zal stapsgewijs worden gerealiseerd. Deze zal het eerst worden gerealiseerd tussen de Vlaamse administratie en de VOI's. Voor de lokale besturen zal dit pas op langere termijn worden gerealiseerd.

Op de arbeidsmarkt heerst momenteel een zekere schaarste zeker voor de aanwerving van ingenieurs en iets minder voor informatici sinds de outsourcing van de informatica. De concurrentie met de overheidsdiensten op andere bestuursniveaus is gunstiger omdat de Vlaamse instapbarema's interessanter zijn.

De minister is van oordeel dat deeltijdse functies een algemeen recht moeten zijn, ook voor leidinggevenden. De dienstafweging zal daar echter zwaarder doorwegen.

De opmerking van het Rekenhof nl. dat de Vlaamse regering de organieke regels moet bepalen op het financieel en materieel beheer van de dienst met afzonderlijk beheer is volgens de heer André Denys het geven van een blanco cheque aan de regering. Op een ogenblik dat men een debat op de kerntaken aankondigt, vindt hij de nieuwe tekst te verregaand.

De heer Norbert De Batselier merkt op dat men zelfs kan discussiëren of artikel 140 van de wetten op de Rijkscomptabiliteit niet reeds zelf een voldoende machtiging aan de Koning en dus de Vlaamse regering inhoudt. Er zijn tal van diensten met afzonderlijk beheer opgericht waarin deze machtiging niet uitdrukkelijk werd gegeven en de Vlaamse regering toch de organieke regels van het financieel en materieel beheer bepaalt. De kernvraag is echter of men een grotere doorzichtigheid in de kostenstructuur en meer responsabilisering wil of niet.

De minister treedt het standpunt van de heer Norbert De Batselier bij. Hij verwijst naar de DAB Alden Biesen waar op een totaalbudget van 30,6 miljoen slechts 7,4 miljoen frank uit een dotatie komt. De overige middelen vloeien voort uit eigen ontvangsten. Ook de DAB Regionale Luchthavens geniet van een dotatie van 37,3 miljoen frank en van investeringskredieten van 56 miljoen frank. Deze dienst met afzonderlijk beheer heeft daarnaast ook 83 miljoen frank aan eigen ontvangsten. Het is voor de administratie onmogelijk om een betere dienstverlening te verstrekken als men de eigen ontvangsten, die men door goed beheer genereert, niet zelf kan aanwenden en men steeds via de omweg van de algemene middelen moet gaan.

De heer John Taylor verwijst naar een discussie in de Subcommissie Financiën waarin de bezorgdheid werd uitgedrukt dat een dienst met afzonderlijk beheer juist minder duidelijkheid en doorzichtigheid meebrengt en dit onder meer bij de reservevorming. Uit het Boek van het Rekenhof (*Parl. St. VI. Parl.*, 1996-1997, nr. 11, blz. 33 en 38) kan worden afgeleid dat bijna 200 miljard frank via DAB's en VOI's wordt uitgegeven. Deze middelen worden door het Rekenhof niet meer op de wettelijkheid gecontroleerd, waardoor het risico groter wordt dat de aanwending minder correct zou gebeuren.

De minister verklaart dat hij bereid is de discussie over het geheel van de diensten met afzonderlijk beheer's aan te gaan bij de bespreking van de beleidsnota's. Hij zal op dat ogenblik ook zelf voorstellen doen over het afstoten van een aantal taken die thans door de administratie worden uitgevoerd.

De heer André Denys is bereid zijn amendement in te trekken als het oprichten van de DAB Catering geen hypotheek legt op de conclusies van het aangekondigde debat over de kerntaken van de overheid.

3. Stemming

Het amendement van de regering en artikel 35 van het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2000 worden aangenomen met 6 stemmen bij 5 onthoudingen.

De verslaggever,

De voorzitter,

Sven GATZ

Norbert DE BATSELIER
